

A szegény Lázár.

Vala pedig egy gazdag ember, és öllözik vala bíborba és patyolatba, mindennap dúsan vigadozván; És vala egy Lázár nevű koldus, ki az ő kapuja elé volt vetve, fekélyekkel tele. És kíván vala megelégedni a morzsalékokkal, melyek hullanak vala a gazdagnak asztaláról; de az ebek is eljövén, nyalják vala az ő sebeit. Lőn pedig, hogy meghala a koldus, és vitették az angyaloktól az Ábrahám kebelébe; meghala pedig a gazdag is, és eltemették. És a pokolban felemelé az ő szemeit, kínokban lévén, és látá Ábrahámot távol, és Lázárt annak kebelében. És ő kiáltván monda: Atyám Ábrahám! könyörülj rajtam, és bocsásd el Lázárt, hogy mártsa az ő ujjának hegyét vízbe, és hűsítse meg az én nyelvemet; mert gyötrettetem e lángban. Monda pedig Ábrahám: Fiam, emlékezzél meg róla, hogy te javadat elvetted a te életedben, hasonlóképen Lázár is az ő bajait: most pedig ez vigasztaltatik, te pedig gyötrettetel. És mindenekfelett, mi köztünk és ti közöttetek nagy közbevetés van, úgy, hogy a kik akarának innét tihozzátok általmenni, nem mehetnek, sem azok onnét hozzánk át nem jöhetnek. Monda pedig amaz: Kérlek azért téged Atyám, hogy bocsásd el őt az én atyámnak házához; Mert van őt testvérem; hogy bizonytságot tegyen nekik, hogy ők is ide e gyötrelemnek helyére ne jussanak. Monda neki Ábrahám: Van Mózesök és prófétáik; hallgassák azokat. Ama pedig monda: Nem úgy, Atyám Ábrahám; hanem ha a halottak közül megy valaki hozzájuk, megtérnek! Ő pedig monda neki: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki a halottak közül feltámad.

(Lukács: 16, 19–31.)

Kedves Hallgatók! Hadd bocsássam előre, hogy a felolvasott textust, a mai vasárnap evangéliumát, csak részben fogom elmagyarázni. Olyan sok minden van benne, hogy egy prédi-

káció kerete csak részben elég arra, amit itt mondani lehetne. Egész sereg prédikációt elolvastam Lutheról erről a hasonlatról és nem tapasztaltam nála, hogy ebben az ügyben mester lett volna a prédikálás órájában. Így mentve érzem magam, ha csak egyik gondolatról beszélek, persze arról is csak tökéletlenül: a szegény Lázárról és az ő nevezetes helyéről ebben az evangéliumban. Nem ez a látszat, de mégis úgy van, hogy e történetnek tulajdonképpeni főszemélye Lázár. Először őt kell megértenünk és azután innen pl. a gazdag ember saajátságos bűnét és büntetését. Utóbbiak ma maradjanak a háttérben.

Kezdjük mindjárt textusunk utolsó szavaival, ahol a gazdag ember még élő testvéreiről az áll, hogy Mózeset és a prófétákat kellene hallgatniok. *Mit* kell hallgatniok Mózesről és a prófétáktól — amíg nem késő — és *mit* hallgassunk mi Mózesről és a prófétáktól? Olvassuk el — amit itt kétségtelenül felelni lehet — a Lukács evangéliuma kezdetéből Mária énekét: „És az ő irgalmassága nemzetségről nemzetségre vagy on azokon, akik őt félik. Hatalmas dolgokat cselekedék karjának ereje által; elszéleszté az ő szívök gondolatában felfuvalkodottakat. Hatalmasokat döntö le trónjaikról, és alázatosakat magasztalt fel. Éhezőket töltött be javakkal, és gazdagokat küldött el üresen. Felvevé Izráelnek, az ő szolgájának ügyét, hogy megemlékezék az ő irgalmasságáról.” Ezt kell hallgatnunk Mózesről és a prófétáktól, amíg nem késő. De mit jelent ez? Nemcsak azt, hogy Isten bennünket gondjába fogadott, nekünk magát kijelentette, hozzánk jön és velünk marad jelenlétének és uralmának megmérhetetlen jótéteményével, hanem azt, hogy Isten munkájának egészen határozott útja és egészen határozott módja van: „Alászállott a föld *legalacsonyabb* helyeibe.” „Azoknál lakik, kik *összezúzott és alázatos* lelkűek.” „Élővé teszi a *holtakat*.” Nincsen így? Istennek erről az alászállásáról, leereszkedéséről tett bizonytságot Mózes, az Isten embere, a nyomorúttak kiválasztásáról tettek bizonytságot a próféták. Kicsoda az Isten szolgálója, akit ők hirdettek? „Nem volt neki alakja és ékessége és néztünk reá, de nem vala ábrázata kívánatos!” És amikor az idő és az ígélet beteljesedett, Isten minden beszédének és jelenlétének teljessége a gyermek volt a betlehemi bölcsőben, az Emberfia, akinek nem volt hová lejét lehajtania, akit száműztek az Isten nevében és megfeszítettek a császár nevében. Immanuel, „velünk az Isten”, mondja a biblíában életől végig